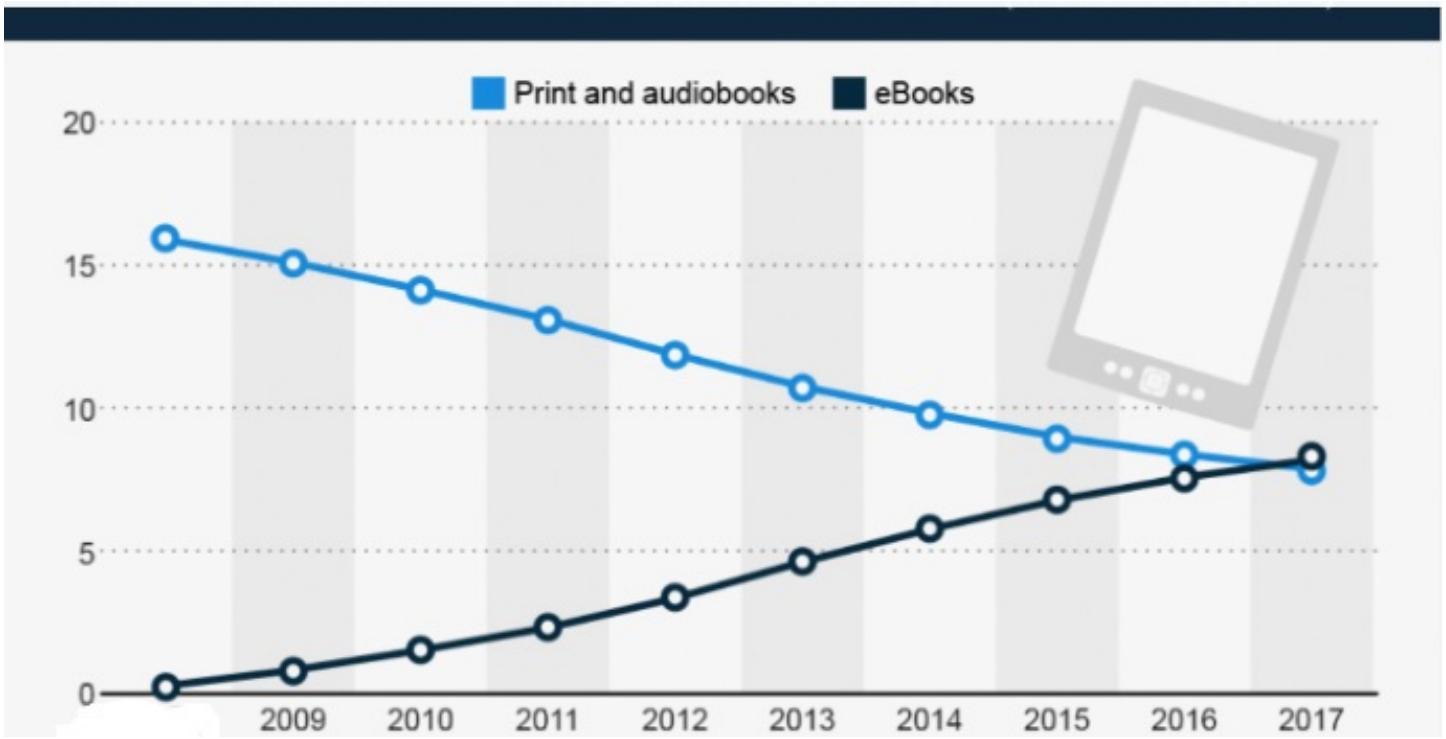
Neemt de vraag naar e-books af?

06-10-2015 09:23

De belangrijkste factor in de formule van Adam Smith was de vrije marktwerking – met nadruk op het woord ‘vrij’. De afgelopen tijd werd echter onder druk van stuntprijs-aanbieder Amazon de prijs van het e-book door uitgevers juist tegen de marktwerking in opgedreven. Apple maakte voor haar iTunes Store als directe concurrent van Amazon graag afspraken met uitgevers over handhaving van de hogere prijzen als die op hun beurt Amazon daar ook aan zouden houden.

Daarvoor is Apple door de rechter in Amerika vorig jaar fiks op de vingers getikt. Want prijsafspraken maken voor verkoop is kartelvorming. Een boete van 450 miljoen dollars hangt boven het hoofd van Apple. Zij gaat nu in hoger beroep. Niet vanwege de beoogde boete (who cares? – er staat nog 200 miljard op de bank). Nee, vanwege de enorme belangen die op het spel staan in de strijd om het digitale boekendomein. In de tussentijd loopt door die hogere prijs de vraag naar e-books verder terug. Niet vreemd als je bedenkt dat er nu zelfs e-books worden uitgegeven die duurder zijn dan een gedrukt exemplaar. Wel vreemd als je bedenkt dat het succes van het e-book door de uitgevers in Amerika nu zelf wordt afgeremd. Hiermee jaag je natuurlijk de digitale lezer rechtstreeks het illegale aanbod in. En piraterij was 200 jaar geleden ook al een marktverstorende activiteit. Dat weten we maar al te goed als Nederlanders…

Heel goed dat de boekenverkoop weer aantrekt, maar mag je dat rechtstreeks in verband brengen met een dalende vraag naar e-books? Ondanks de heftige beursschommelingen blijkt wel degelijk de westerse economie weer wat aan te trekken. Dat helpt. Tja, de marktwerking van het e-book is niet eenvoudig te duiden. Andere factoren zoals de goedkope digitale uitgaven van self-publishers, van vaak 99 dollarcent, spelen ook een toenemende rol van betekenis. Nog niet in Nederland (want hier gebeurt alles 4 tot 5 jaar later), maar ook die titels komen er aan.

Een andere onmiskenbare trend is het lezen op de smartphone. De verkoop van e-readers neemt daardoor in

Amerika een duikvlucht en daarmee ook de direct afgenomen downloads uit de webshops. Lezen op je smartphone doe je met een app die je afneemt in een online abonnement. In Nederland bijvoorbeeld bij Bliyoo of Elly's Choice. Worden deze – feitelijk verhuurde – gelezen titels in de US wel geteld als 'verkocht'? CB Logistics maakt in Nederland sinds afgelopen kwartaal in haar rapportage een duidelijk onderscheid tussen verkochte, door de bibliotheek tijdelijk beschikbaar gestelde en in een abonnement afgenomen e-books. De twee laatstgenoemde categorieën schieten omhoog – de platte verkoop blijft vlak.

In de tussentijd is in Nederland een nieuw initiatief gelanceerd ter ondersteuning van de innovatie van het boekenvak: Renew the Book. Dat lijkt me een verstandig project, want gegoochel met cijfers en manipuleren van de marktwerking vertroebelen het beeld. E-books are here to stay en in Amerika zal de verkoop daarvan in 2017 die van het papieren boek passeren.

Deze column verscheen eerder op **Literatuurplein.nl**

Dwarsdenkers & Friskijkers
inct.spiratie 2015: het uitgeverscongres van Nederland

Aanmelden & meer info: www.inctspiratie.nl

Diederik van Leeuwen